

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-198/14

Valev Visnapuu
v.
Kihlakunnansyyttäjä
a
Suomen valtio – Tullihallitus

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Helsingin hovioikeus)

„Řízení o předběžné otázce — Články 34 SFEU a 110 SFEU — Směrnice 94/62/ES — Článek 1 odst. 1 a články 7 a 15 — Prodej na dálku a přeprava alkoholických nápojů z jiného členského státu — Spotřební daň z některých nápojových obalů — Osvobození od daně v případě zapojení obalů do systému zálohování a zpětného odběru — Články 34 SFEU, 36 SFEU a 37 SFEU — Požadavek povolení k maloobchodnímu prodeji alkoholických nápojů — Monopol na maloobchodní prodej alkoholických nápojů — Odůvodnění — Ochrana zdraví“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (pátého senátu) ze dne 12. listopadu 2015

- Životní prostředí — Odpady — Obaly a obalové odpady — Směrnice 94/62 — Úplná harmonizace — Neexistence — Posouzení slučitelnosti vnitrostátní právní úpravy ve stejné oblasti nejen na základě harmonizačního opatření, nýbrž i na základě primárního práva*
(Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62, čl. 1 odst. 1, články 7 a 15)
- Daňová ustanovení — Vnitrostátní zdanění — Pojem — Spotřební daň z některých nápojových obalů — Osvobození od daně v případě zapojení obalů do systému zálohování a zpětného odběru — Zahrnutí — Podmínky*
(Články 34 SFEU a 110 SFEU)
- Daňová ustanovení — Vnitrostátní zdanění — Zákaz diskriminace mezi dovezenými výrobky a podobnými domácími výrobky — Spotřební daň z některých nápojových obalů — Osvobození od daně v případě zapojení obalů do systému zálohování a zpětného odběru — Přípustnost — Porušení směrnice 94/62 o obalech a obalových odpadech — Neexistence*
(Článek 110 SFEU; směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62, čl. 1 odst. 1 a články 7 a 15)
- Státní monopoly obchodní povahy — Ustanovení Smlouvy — Rozsah působnosti — Pravidla týkající se existence a fungování monopolu — Státní monopol k maloobchodnímu prodeji alkoholických nápojů — Právní úprava stanovující výjimky z uvedeného monopolu pro osoby mající*

povolení k maloobchodnímu prodeji alkoholických nápojů — Režimy povolení oddělitelné od fungování monopolu — Nepoužitelnost článku 37 SFEU — Posouzení s ohledem na článek 34 SFEU

(Články 34 SFEU a 37 SFEU)

5. *Státní monopoly obchodní povahy — Článek 37 SFEU — Předmět — Povinnost upravit prodejní monopoly tak, aby z obchodu se zbožím z ostatních členských států byla vyloučena jakákoli diskriminace*

(Článek 37 SFEU)

6. *Volný pohyb zboží — Množstevní omezení — Opatření s rovnocenným účinkem — Právní úprava členského státu, podle níž prodejce usazený v jiném členském státě podléhá požadavku povolení k maloobchodnímu prodeji pro dovoz alkoholických nápojů za účelem jejich maloobchodního prodeje spotřebitelům s bydlištěm v prvním členském státě — Přípustnost — Podmínka — Ochrana veřejného zdraví a veřejného pořádku — Ověření vnitrostátním soudem*

(Články 34 SFEU a 36 SFEU)

1. Každé vnitrostátní opatření přijaté v oblasti, která byla na úrovni Unie plně harmonizována, musí být posuzováno ve vztahu k ustanovením tohoto harmonizačního opatření, a nikoli ve vztahu k primárnímu právu. V této souvislosti je za účelem zjištění, zda harmonizace provedená směrnicí má úplnou povahu, povinností Soudního dvora vyložit dotčená ustanovení nejen s ohledem na jejich znění, ale rovněž s ohledem na jejich kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž jsou součástí.

Pokud jde o směrnici 94/62 o obalech a obalových odpadech, harmonizace provedená v čl. 1 odst. 1 a člancích 7 a 15 směrnice 94/62 nemá takovouto úplnou povahu. V důsledku toho musí být vnitrostátní opatření, kterými se tyto články provádějí, posuzována nejen s ohledem na ustanovení této směrnice, ale i s ohledem na příslušná ustanovení primárního práva.

Podle čl. 1 odst. 1 směrnice 94/62 je totiž účelem této směrnice harmonizovat vnitrostátní opatření týkající se nakládání s obaly a obalovými odpady, aby se zabránilo jakýmkoli jejich vlivům na životní prostředí všech členských států i třetích zemí anebo aby se tyto účinky zmenšily, a tím se dosáhlo vysoké úrovně ochrany životního prostředí, a dále, aby se zabezpečilo fungování vnitřního trhu a zabránilo se překážkám obchodu a omezování a narušování hospodářské soutěže v rámci Unie.

Článek 7 odst. 1 druhý pododstavec směrnice 94/62 stanoví, že systémy zpětného odběru nebo sběru, jakož i systémy opakovaného použití nebo využití se musí vztahovat rovněž na dovážené výrobky za nediskriminačních podmínek, včetně podrobných provozních podmínek a veškerých tarifů stanovených pro přístup k těmto systémům, a musí být navrženy tak, aby „v souladu se Smlouvou“ nezpůsobovaly překážky obchodu nebo narušování hospodářské soutěže. Tento článek tedy neprovádí úplnou harmonizaci, ale naopak odkazuje na příslušná ustanovení Smlouvy.

Pokud jde o článek 15 směrnice 94/62, tento článek neprovádí harmonizaci, nýbrž zmocňuje Radu k přijetí ekonomických nástrojů na podporu plnění cílů stanovených touto směrnicí, nebo pokud k tomu nedojde, členské státy k jednání „v souladu se [...] závazky vyplývajícími ze Smlouvy“. I toto ustanovení tedy požaduje použití příslušných ustanovení Smlouvy.

(viz body 40–43, 45–48)

2. Finanční zátěž představuje vnitrostátní zdanění ve smyslu článku 110 SFEU, pokud je součástí obecného režimu vnitrostátních poplatků zatěžujících systematicky kategorie výrobků podle objektivních kritérií uplatňovaných nezávisle na původu nebo na místě určení výrobku.

Pokud jde o právní úpravu, která stanoví spotřební daň z některých nápojových obalů ve výši 51 euro centů za litr baleného výrobku, která ale od této spotřební daně osvobozuje nápojové obaly zapojené do účinného systému zpětného odběru, spotřební daň je jednak finanční zátěží, která je součástí obecného režimu vnitrostátního zdaňování zatěžujícího systematicky určitou kategorii výrobků, a to nápojové obaly. V této souvislosti již bylo rozhodnuto, že odpady určené k odstranění musí být považovány za výrobky ve smyslu článku 110 SFEU. Spotřební daň z některých nápojových obalů proto musí být považována za daň, kterou jsou zatíženy výrobky ve smyslu tohoto ustanovení.

Touto spotřební daní jsou dále zatíženy nápojové obaly podle objektivních kritérií uplatňovaných nezávisle na jejich původu či místě určení. Touto spotřební daní jsou totiž zatíženy jak nápojové obaly původem z tuzemska, tak i dovážené nápojové obaly, pokud tyto obaly nebyly zapojeny do účinného systému zpětného odběru.

Takováto spotřební daň z některých nápojových obalů proto představuje vnitrostátní zdanění ve smyslu článku 110 SFEU, které musí být posuzováno s ohledem na článek 110 SFEU, a nikoli s ohledem na článek 34 SFEU.

(viz body 51–55)

3. Článek 110 SFEU, jakož i čl. 1 odst. 1 a články 7 a 15 směrnice 94/62 o obalech a obalových odpadech musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání právní úpravě členského státu, která zavádí spotřební daň z některých nápojových obalů, avšak v případě zapojení těchto obalů do účinného systému zpětného odběru stanoví osvobození od daně.

Případné obtíže malých hospodářských subjektů provozujících prodej na dálku při zapojení se do účinného systému zpětného odběru nebo při vytvoření takového systému totiž neprokazují rozdílné zacházení mezi nápojovými obaly pocházejícími z jiných členských států a podobnými domácími výrobky ve smyslu čl. 110 prvního pododstavce SFEU. Z takovýchto obtíží totiž nelze vyvodit, že nápojové obaly pocházející z jiných členských států jsou pro osvobození od daně stanovené v případě zapojení do takového systému méně způsobilé, a že tedy podléhají vyššímu zdanění než podobné výrobky domácí.

Kromě toho čl. 7 odst. 1 druhý pododstavec směrnice 94/62, který požaduje, aby se systémy pro zpětný odběr, sběr, opakované použití nebo využití použitých obalů nebo obalových odpadů vztahovaly na dovážené výrobky za nediskriminačních podmínek a byly navrženy tak, aby v souladu se Smlouvou nezpůsobovaly překážky obchodu nebo narušování hospodářské soutěže, se týká fungování takových systémů, a nikoli režimu spotřební daně z některých nápojových obalů.

Konečně právní úprava, která stanoví spotřební daň z některých nápojových obalů, může být považována za opatření, které bylo přijato členským státem a jehož účelem je plnění cílů stanovených směrnicí 94/62 ve smyslu článku 15 této směrnice. Vzhledem k tomu, že takováto právní úprava provádí zásadu „znečišťovatel platí“, protože spotřební daň musí zaplatit hospodářské subjekty, které se nepřipojily k systému zpětného odběru nápojových obalů, pobízí tak hospodářské subjekty k tomu, aby se připojily k systému zpětného odběru nápojových obalů nebo vytvořily svůj vlastní systém zpětného odběru s cílem vyhnout se placení této spotřební daně.

(viz body 63, 69, 70, 73, 74, 76, výrok 1)

4. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 86–92)

5. Článek 37 SFEU ukládá upravit státní monopoly obchodní povahy tak, aby byla vyloučena jakákoli diskriminace mezi státními příslušníky členských států, pokud jde o podmínky nákupu a odbytu zboží, aniž by vyžadoval jejich úplné odstranění.

Článek 37 SFEU tedy vyžaduje, aby byly organizace a fungování monopolu upraveny tak, aby byla v podmínkách nákupu a odbytu zboží vyloučena jakákoli diskriminace mezi státními příslušníky členských států, a tím nebylo obchodování se zbožím pocházejícím z jiných členských států právně ani fakticky znevýhodněno v porovnání s tuzemským zbožím a nebyla narušena hospodářská soutěž mezi ekonomikami členských států.

(viz body 94, 95)

6. Články 34 SFEU a 36 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání právní úpravě členského státu, podle níž prodejce usazený v jiném členském státě podléhá požadavku povolení k maloobchodnímu prodeji pro dovoz alkoholických nápojů za účelem jejich maloobchodního prodeje spotřebitelům s bydlištěm v prvním členském státě, pokud tento prodejce zajišťuje přepravu těchto nápojů nebo jejich přepravu svěří třetí osobě, je-li tato právní úprava způsobilá zaručit uskutečnění sledovaného cíle, v projednávané věci ochranu veřejného zdraví a veřejného pořádku, tohoto cíle nelze dosáhnout alespoň s takovou účinností prostřednictvím méně omezujících opatření a tato právní úprava nepředstavuje prostředek svévolné diskriminace nebo zastřeného omezování obchodu mezi členskými státy, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

(viz bod 129, výrok 2)